

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa M. G.
przeciwko A. S.A. w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje adwokatowi D.C. od Skarbu Państwa Sąd Apelacyjny w (...) kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł, podwyższoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania i oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.), w związku z pozbawieniem powódki możliwości obrony jej praw wskutek pominięcia - z naruszeniem prawa procesowego - szeregu wniosków dowodowych, które zgłosiła w postępowaniu przed Sądem pierwszej i drugiej instancji z zamiarem wykazania przesłanek powództwa ustalonych w art. 840 § 1 i 2 k.p.c., a mianowicie, że została wprowadzona w błąd przez pracownika banku co do zakresu odpowiedzialności za poręczone umowy kredytowe oraz że uchyliła się od skutków prawnych oświadczeń o poręczeniu. Na tych stwierdzeniach powódka wyczerpała uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Za ustalony w orzecznictwie trzeba uznać pogląd, że nieważność postępowania z uwagi na pozbawienie strony możliwości obrony jej praw ma miejsce wtedy, gdy na skutek uchybień popełnionych przez sąd prowadzący postępowanie, a nie przez samą stronę lub jej pełnomocnika albo przeciwnika procesowego, strona nie miała możliwości zaprezentowania swoich racji, podjęcia obrony czy uczestniczenia w postępowaniu albo jakiegokolwiek jego istotnej części. Tego rodzaju sytuacja nie występuje, gdy strona podjęła czynności w postępowaniu, a jedynie w ich przeprowadzeniu doznała jakichś utrudnień. W niniejszej sprawie powódka wniosła o pozbawienie wykonalności wystawionych przeciwko niej tytułów wykonawczych. Tego rodzaju żądanie może być uwzględnione jedynie w oparciu o którąś z przesłanek ustalonych w art. 840 § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c. Obowiązkiem powoda jest przy tym sprecyzowanie już w pozwie, a wyjątkowo - nie później niż przed zamknięciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji (art. 316 k.p.c.),

okoliczności składających się na przytoczoną podstawę powództwa i służących ich wykazaniu środków dowodowych. Granice sprawy podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu cywilnym muszą być ustalone zanim w tej sprawie zapadnie rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji i - poza przypadkiem oznaczonym w art. 383 zdanie drugie k.p.c. - nie podlegają modyfikacji w postępowaniu apelacyjnym. Jest to konieczne także z tej przyczyny, żeby pozwany mógł podjąć obronę jego interesów w postępowaniu.

Sąd pierwszej instancji odniósł się w swoim orzeczeniu do wszystkich przesłanek, które powódka identyfikowała jako mieszczące się w zakresie art. 840 § 1 i 2 k.p.c. i z powołaniem się na nie żądała pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych wystawionych przez powoda. Sąd ten wyjaśnił również, które wnioski dowodowe powódki uznaje za niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia. Podniesienie w apelacji powódki twierdzeń o dalszych jeszcze okolicznościach, które w jej ocenie mogły uzasadniać pozbawienie wykonalności wydanych przeciwko niej tytułów wykonawczych było spóźnione, tak samo jak zgłoszone dla wykazania tych okoliczności wnioski dowodowe (art. 381 k.p.c.). Pominięcie w tych okolicznościach wniosków dowodowych powódki nie stanowiło zatem formy pozbawienia jej możliwości działania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 2, § 4 ust. 1, § 8 pkt 6 i § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18).